

กระบวนการลดอุบัติเหตุของนักศึกษา

ลดอุบัติเหตุทางถนน ต้องเริ่มที่เปลี่ยนพฤติกรรมคนใช้รถใช้ถนน ข้อมูลสำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) กับการลดอุบัติเหตุทางถนนเป็นสาเหตุต้น ๆ ของการเสียชีวิต พบว่า คนไทยเสียชีวิตจากอุบัติเหตุทางถนนเฉลี่ยวันละ 60 คน หรือชั่วโมงละเกือบ 3 คน เป็นปัญหาที่ต้องปรับเปลี่ยนไปพร้อมกัน ผู้ขับขี่เปลี่ยนพฤติกรรมตัวเอง ดูแลรถให้อยู่ในสภาพดี เพิ่มความระมัดระวังในสิ่งแวดล้อมที่อันตราย ภาครัฐเปลี่ยนแปลงปรับปรุงโครงสร้างถนน หากทำไปพร้อมๆ กัน น่าจะเป็นความหวังลดอันดับความเป็นถนนอันตรายลงได้

จากรายงานขององค์การอนามัยโลก ระบุว่า ประเทศไทยมีอัตราการเสียชีวิตจากอุบัติเหตุบนถนนสูงเป็นอันดับ 2 ของโลก มีผู้เสียชีวิตกว่า 24,000 คนในแต่ละปี ความสูญเสียที่เกิดขึ้น 83 เปอร์เซ็นต์เกิดกับกลุ่มคนเดินเท้า ผู้ขับขี่รถจักรยาน และผู้ขับขี่รถจักรยานยนต์ คิดเป็นความสูญเสียทางเศรษฐกิจร้อยละ 5 เปอร์เซ็นต์ของผลิตภัณฑ์มวลรวมของประเทศ องค์การสหประชาชาติ มีเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนภายในปี 2563 กำหนดให้ประเทศสมาชิกทั่วโลกลดอัตราการสูญเสียจากอุบัติเหตุบนท้องถนนให้ได้ครึ่งหนึ่งของตัวเลขเดิมเป็นความท้าทายประเทศไทย 90 เปอร์เซ็นต์ของสาเหตุการเกิดอุบัติเหตุมาจากรถจักรยานยนต์ ที่ควบคุมได้ยาก สสส.ได้บรรจุแผนจัดการความปลอดภัยและปัจจัยเสี่ยงทางสังคม ด้วยการส่งเสริมการพัฒนานโยบายสาธารณะใหม่ ไม่ว่าจะลดความเร็วขับขี่ในเขตเมือง การเพิ่มโทษผู้ดื่มแล้วขับเป็นเหตุให้ผู้อื่นเสียชีวิต สนับสนุนข้อมูลทางวิชาการส่งเสริมให้เกิดมาตรการด้านความปลอดภัยทางถนน ส่งเสริมสวมหมวกนิรภัย ยกระดับความปลอดภัยของรถโดยสารสาธารณะ ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยี

การหยุดอุบัติเหตุที่สำคัญที่สุดคือ การปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของผู้ขับขี่ แม้ว่าจะมีโครงสร้างทางถนน ความเชื่อมโยงข้อมูลที่ดีเพียงใด แต่คนยังไม่ปฏิบัติตามกฎจราจรอย่างเคร่งครัด ยังไม่คำนึงถึงความปลอดภัยของตัวเองและเพื่อนร่วมทาง ยากที่จะหยุดอุบัติเหตุได้ การปรับเปลี่ยนสภาพแวดล้อมให้เป็นถนนที่ปลอดภัย เชื่อว่าจะทำให้พฤติกรรมของคนใช้ถนนค่อยๆ เปลี่ยน ไม่ว่าจะเป็นการบังคับใช้กฎหมายเคร่งครัด การใช้เครื่องมือเพื่อความปลอดภัย กล้องตรวจวัดความเร็ว ป้ายแสดงอัตราความเร็วแบบเรียลไทม์ จะเป็นตัวช่วยทำให้คนใช้ถนนปรับเปลี่ยนไปสู่พฤติกรรมปลอดภัยได้ เปลี่ยนตัวเองเพื่อความปลอดภัยทางถนน

แนวทางการป้องกันและแก้ไขอุบัติเหตุในสถานศึกษา

1 แนวทางการป้องกันและแก้ไขอุบัติเหตุในสถานศึกษา

การป้องกันและแก้ไขอุบัติเหตุในสถานศึกษาให้บรรลุผลหรือประสบผลได้อย่างยั่งยืนนั้นต้องคำนึงถึงหลักความปลอดภัย ซึ่งต้องเกิดมาจากองค์ประกอบที่สำคัญ 3 ส่วน ได้แก่ องค์ประกอบที่เกี่ยวข้องกับบุคคล (ผู้ที่อยู่ในสถานศึกษาทั้งหมด) องค์ประกอบของสภาพแวดล้อมที่มีความปลอดภัย และองค์ประกอบที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการบริหารงานด้านความปลอดภัยในสถานศึกษา

1. องค์ประกอบที่เกี่ยวข้องกับบุคคล มีแนวทางการป้องกันและแก้ไข ดังนี้

1) ผู้บริหารและครูในสถานศึกษาต้องรู้จักวิธีการช่วยเหลือปฐมพยาบาลเบื้องต้น เมื่อนักเรียนได้รับอุบัติเหตุฉุกเฉิน ควรมีการปรับปรุงห้องปฐมพยาบาลและสวัสดิการเกี่ยวกับสุขภาพ หากจำเป็นควรมีพยาบาลประจำสถานศึกษา ถ้าหากไม่สามารถจัดหาพยาบาลประจำสถานศึกษาได้ ครูที่ทำหน้าที่ดูแลเกี่ยวกับสุขภาพของนักเรียนต้องมีความรู้หรือผ่าน การอบรมเรื่องนี้มาโดยตรง

2) ทางสถานศึกษาควรจัดอบรมเกี่ยวกับการป้องกันอุบัติเหตุให้กับนักเรียน
3) ครูในสถานศึกษาต้องคอยสอดส่องดูแลในส่วนต่าง ๆ ของสถานศึกษาหากเกิดเหตุใด ๆ
ขึ้น จะได้แก้ไขสถานการณ์ได้ทันท่วงที

4) ทางสถานศึกษาควรจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เกี่ยวข้องกับความปลอดภัยให้กับ
ครู นักเรียน บุคลากรในสถานศึกษา เพื่อส่งเสริมการคิดอย่างปลอดภัย สร้างนิสัยระมัดระวัง และปลูกฝัง
การป้องกันภัย โดยสามารถบูรณาการเรื่องการป้องกันอุบัติเหตุ อุบัติภัยจากการจราจร อัคคีภัยและสารพิษ
ต่าง ๆ เข้าไปในกิจกรรมการเรียนการสอน และมุ่งเน้นให้มีการฝึกปฏิบัติหรือกิจกรรมส่งเสริมความ
ปลอดภัยในสถานศึกษา

2. องค์ประกอบเกี่ยวกับการจัดสภาพแวดล้อมให้มีความปลอดภัยภายในสถานศึกษา มีแนวทาง
ปฏิบัติ ดังนี้

1) การดูแลบำรุงรักษา ซ่อมแซมโครงสร้างอาคาร ห้องเรียน โຕะ เก้าอี้ บันได และ
ทางเดินให้อยู่ในสภาพที่มั่นคงแข็งแรง ใช้งานได้ตามความเหมาะสม

2) เครื่องมือและอุปกรณ์ ต้องจัดเก็บให้เป็นระเบียบเรียบร้อย และอยู่ในสภาพที่พร้อมใช้
งาน

3) ควรจัดให้มีแสงสว่างเพียงพอ และมีการระบายอากาศที่ดีในห้องเรียน ห้องปฏิบัติการ
ห้องพยาบาล และห้องต่าง ๆ ในอาคารเรียน

4) สนามสถานศึกษา ไม่ว่าจะเป็สนามเด็กเล่น สนามกีฬา และสนามหญ้า ต้องดูแลให้
อยู่ในสภาพไม่ชำรุด ไม่เป็หลุมเป็บ่อ และไม่มีเศษวัสดุมีคม

5) สนามเด็กเล่น ต้องจัดสภาพพื้นที่สนามให้ปลอดภัย เช่น บ่อทรายควรมีความหนาอย่าง
น้อย 9-12 นิ้ว อุปกรณ์เครื่องเล่นต้องได้มาตรฐาน และติดตั้งได้อย่างถูกต้องและปลอดภัย นอกจากนี้ควร
ดูแลอุปกรณ์เครื่องเล่นให้ปลอดภัย และตรวจตราอยู่เสมอ หากชำรุดต้องรีบซ่อมแซมแก้ไข

6) ติดตั้งป้ายประกาศเกี่ยวกับคำเตือนตามสถานที่ที่อาจจะเป็นอันตรายต่อนักเรียน ดัง
ตัวอย่างข้อความเตือนในป้ายประกาศ เช่น สนามลื่น บันไดชัน ลงช้า ๆ เดินชิดซ้าย เป็นต้น

3. องค์ประกอบเกี่ยวข้องกับการดำเนินการด้านความปลอดภัยภายในสถานศึกษา มีแนวทาง
ปฏิบัติ ดังนี้

1) ควรมีการจัดระบบไฟฟ้าที่ปลอดภัย โดยจัดวางสายไฟต่างๆ ให้เหมาะสม จัดให้มีระบบ
ความปลอดภัย หากเกิดกระแสไฟฟ้าลัดวงจร โดยเฉพาะบริเวณตู้ทำน้ำเย็นต้องหมั่นตรวจสอบไม่ให้ชำรุด
เสียหาย หากพบต้องดำเนินการแก้ไขทันที

2) มีการจัดให้มีระบบป้องกันอัคคีภัย มีอุปกรณ์ดับเพลิงที่มีประสิทธิภาพ และควรมีการ
จำลองสถานการณ์เพื่อฝึกซ้อมการหนีไฟ

3) มีการจัดบริการความปลอดภัยในการเดินทางไปกลับสถานศึกษา โดยมีหัวหน้ากลุ่มนำ
การข้ามถนนควรมีครูเวร หรือตำรวจจราจรคอยอำนวยความสะดวกบริเวณหน้าสถานศึกษา นอกจากนี้ใน
การให้บริการรถสถานศึกษา ต้องจัดสถานที่จอดรถรับ-ส่งนักเรียน แยกเป็นสัดส่วนจากที่จอดรถของ
ผู้ปกครองนักเรียน และที่สำคัญผู้ขับรถของสถานศึกษาต้องผ่านการอบรมการขับซึ่รถยนต์มาเป็นอย่างดี

4) จัดให้มีห้องปฐมพยาบาล หรือชุดปฐมพยาบาลเบื้องต้น โดยต้องมีครูที่ผ่านการอบรม
ความรู้การปฐมพยาบาลเบื้องต้น

5) มีการจัดตั้งชมรมทางด้านการป้องกันอุบัติเหตุในสถานศึกษา เพื่อเปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาเกี่ยวกับบุคคลอื่น ซึ่งเป็นประสบการณ์ที่ตนจะต้องพบในชีวิตประจำวัน

6) มีการจัดตั้งกิจกรรมพิเศษที่นอกเหนือจากการเรียนการสอน เช่น การนำนักเรียนออกช่วยดูแลการจราจรบนท้องถนน เรียนรู้วิธีปฏิบัติอย่างถูกต้อง

7) มีการจัดอบรมการเรียนการสอนที่เน้นการทำกิจกรรมให้มีความรอบคอบและปลอดภัย เช่น กิจกรรมการทดลองวิทยาศาสตร์ ครูต้องมีความชำนาญ รอบคอบ และแนะนำวิธีการทดลองที่ถูกต้องและปลอดภัย

การลดอุบัติเหตุ คือ การลดหรือป้องกันเหตุการณ์ที่อาจเกิดขึ้นโดยไม่ได้ตั้งใจ หรือคาดคิดมาก่อน ทำให้ลดการเกิดความเสียหายแก่ทรัพย์สินและบุคคลได้รับอันตรายทั้งร่างกายและจิตใจ และอาจลดการบาดเจ็บ พิการ หรือรุนแรงถึงขั้นเสียชีวิตได้

การวางแผนและการกำหนดแนวทางลดอุบัติเหตุและสร้างเสริมความปลอดภัย มีขั้นตอนดังนี้

1.การสำรวจข้อมูลในชุมชน

- 1.1 สำรวจปัญหาต่างๆ
- 1.2 สำรวจความต้องการของคนในชุมชน
- 1.3 จัดลำดับความสำคัญของปัญหา
- 1.4 ศึกษาแนวทางและหลักการในการสร้างเสริมความปลอดภัยในชุมชน
- 1.5 จัดลำดับความสำคัญในการแก้ปัญหา

2.การกำหนดวางแผนเพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินงาน

- 2.1 การระบุข้อมูลเกี่ยวกับสภาพปัญหาและความต้องการ
- 2.2 การพิจารณาแนวโน้มการพยากรณ์ในอนาคต
- 2.3 การกำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมายชัดเจน
- 2.4 การกำหนดวิธีการดำเนินงาน
- 2.5 การปฏิบัติตามแผน
- 2.6 การประเมินผล

การป้องกันอุบัติเหตุ

หลักการวิเคราะห์ความปลอดภัย 3 ประการ ดังนี้

- 1.การแยกแยะ
- 2.การควบคุม
- 3.การประเมินผล

หลัก 3 E ในการป้องกันอุบัติเหตุ

หลักการ 3 E ในการป้องกันอุบัติเหตุ โดยเพื่อเป็นการเสริมสร้างความปลอดภัยในโรงงานอุตสาหกรรมอย่างมีประสิทธิภาพนั้น ต้องยึดหลักการ 3 E ได้แก่

E ตัวแรก คือ Engineering คือ การใช้ความรู้ทางวิชาการ ด้านวิศวกรรมศาสตร์ในวง และออกแบบเครื่องจักร เครื่องมือ ที่มีสภาพการใช้งานที่ปลอดภัยที่สุด การติดตั้งเครื่องป้องกัน อันตรายให้แก่ส่วนที่เคลื่อนไหว หรืออันตรายของเครื่องจักร การวางผังโรงงานระบบไฟฟ้า แสงสว่าง เสียง การระบายอากาศ เป็นต้น

E ตัวที่สอง คือ Education คือ การให้การศึกษา หรือการฝึกอบรม และแนะนำคนงาน หัวหน้างาน ตลอดจน ผู้ที่เกี่ยวข้องในการทำงาน ให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการป้องกันอุบัติเหตุ และการเสริมสร้างความปลอดภัยในโรงงาน ให้รู้ว่าอุบัติเหตุจะเกิดขึ้น และป้องกันได้อย่างไร และจะทำงานวิธีใดจะปลอดภัยที่สุด เป็นต้น

E ตัวที่สาม คือ Enforcement คือ การกำหนดวิธีการทำงานอย่างปลอดภัย และมาตรการควบคุม บังคับให้คนงานปฏิบัติตามเป็นระเบียบปฏิบัติที่ต้องประกาศให้ทราบทั่วกันหากผู้ใดฝ่าฝืน หรือไม่ปฏิบัติตามจะต้องถูกลงโทษ เมื่อให้เกิดสำนึก และหลีกเลี่ยง การกระทำที่ไม่ถูกต้อง หรือเป็นอันตราย

กระบวนการในการขับเคลื่อนการป้องกันและการลดอุบัติเหตุทางถนน

1. จัดตั้งศูนย์ปฏิบัติการความปลอดภัยทางถนน
2. แต่งตั้งคณะกรรมการหรือคณะทำงาน ประจำศูนย์ปฏิบัติการฯ
3. จัดทำแผนป้องกันและลดอุบัติเหตุทางถนน
4. ออกกฎ ระเบียบ ที่เกี่ยวข้องในการบังคับใช้แผน
5. ประชุมคณะกรรมการศูนย์ปฏิบัติการฯ
6. คณะกรรมการหรือคณะทำงาน ออกปฏิบัติงาน
7. รณรงค์ หรือประชาสัมพันธ์และสร้างจิตสำนึกเพื่อลดอุบัติเหตุทางถนน
8. เสริมสร้างความรู้ทางวิชาการ
9. ตรวจสอบจุดเสี่ยงหรือแก้ไขจุดเสี่ยงเพื่อลดหรือป้องกันอุบัติเหตุทางถนน
10. กำกับติดตามและประเมินผล

วิธีป้องกันการเกิดอุบัติเหตุ

ไม่ใช่โทรศัพท์ขณะขับรถ หนึ่งสาเหตุสำคัญของอุบัติเหตุบนท้องถนน หากมีความจำเป็นต้องทำการติดต่อ แนะนำให้ใช้หูฟังหรืออุปกรณ์อื่นๆช่วย

ไม่ขับรถเร็วเกินไป อย่าเห็นแก่ฐานะสำคัญ หรือแม้แต่ความสนุก จงลึมนึกถึงความปลอดภัยของตนเองและเพื่อนร่วมทาง

เปิดไฟให้สัญญาณ การส่งสัญญาณไฟขณะที่เบรก หรือเลี้ยว เพื่อสื่อสารกับผู้ขับขี่คนอื่นๆ เป็นสิ่งที่ควรทำ เพื่อความปลอดภัยบนท้องถนน

เมาไม่ขับ เพื่อสวัสดิภาพของตนเอง ห้ามดื่มแล้วขับรถเด็ดขาด ยังมีอีกหลายวิธีที่ดีกว่าที่คุณสามารถทำได้ เช่น ให้เพื่อนช่วยขับรถ หรือใช้บริการแท็กซี่

คาดเข็มขัดนิรภัย หรือสวมหมวกนิรภัย การใช้เข็มขัดนิรภัยก็ไม่มี การตรวจจับเข็มงวดเช่นกัน แกรมแท็กซี่หลายคันไม่มีแม้กระทั่งเข็มขัดนิรภัยในเบาะหลัง ถ้าคุณเดินทางไกลและไม่รีบนัก ก็ควรจะรอคันใหม่ที่มีเข็มขัดนิรภัย ควรคาดเข็มขัดนิรภัยเสมอและใช้นั่งเด็กหากมีเด็กเล็ก

ตรวจสอบสภาพรถก่อนใช้งาน เช่น นำรถเข้าศูนย์ รถยนต์บนท้องถนนในประเทศไทยส่วนมากใช้งานกันมานานแล้ว ควรนำรถเข้าศูนย์เพื่อเช็คระยะและความปลอดภัยก่อนขับระยะทางไกล เช็คลมยางให้ดีก่อนออกเดินทาง

ช่วงเวลาที่เหมาะสม ถ้าเป็นไปได้ ควรหลีกเลี่ยงการขับขี่ในตอนกลางคืนหรือตอนฝนตก แม้จะไม่ได้เกิดอุบัติเหตุเสมอไป แต่จากสถิติการเกิดอุบัติเหตุในประเทศไทย ก็มักจะเกิดในช่วงเวลานี้ หากจำเป็นต้องออกข้างนอก ก็ควรขับอย่างระมัดระวัง

ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินการเพื่อเพิ่มความปลอดภัยทางถนน

- 1) หน่วยงานภายในและภายนอกไม่ให้ความร่วมมือ ทำให้ไม่ทราบว่าเกิดอุบัติเหตุในพื้นที่ ต้องสอบถามข้อมูลจากชุมชน
- 2) หน่วยงานรับผิดชอบหลักอย่างสำนักงานการจราจรและขนส่งไม่มีการกำหนดมาตรการและแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการดำเนินการป้องกันและลดอุบัติเหตุทางถนนตามกฎหมายกำหนด และไม่สามารถให้คำแนะนำช่วยเหลือในการปฏิบัติงานดังกล่าวแก่สำนักงานเขต เช่น การจัดตั้งศูนย์ปฏิบัติการความปลอดภัยทางถนน การจัดทำแผนปฏิบัติการ หรือการดำเนินการเรื่องต่างๆ
- 3) ขาดความพร้อมของเครื่องมือและอุปกรณ์ในการจัดซ่อม
- 4) การดำเนินการในการปฏิบัติงานด้านการป้องกันและลดอุบัติเหตุ ยังขาดการประสานงานและความร่วมมืออย่างต่อเนื่องระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง